

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

Канцеларија парламентарног
војног повјереника БиХ

Ured parlamentarnog
vojnog povjerenika BiH

OFFICE OF PARLIAMENTARY
MILITARY COMMISSIONER OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Број/Број:

Сарајево/Sarajevo, 22.02. 2013. године

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА
2012. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. УВОДНА РИЈЕЧ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	3
2. СТАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА ВОЈНИХ ЛИЦА И КАДЕТА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА БиХ И МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ БиХ	4
2.1. Поступање по притужбама	4
2.2. Статистички преглед обрађених притужби у Канцеларији парламентарног војног повјереника БиХ	11
3. УСЛОВИ ЖИВОТА И РАДА У КАСАРНАМА ОРУЖАНИХ СНАГА БиХ	15
3.1 Ненајављена посјета Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ	15
3.2 Ненајављена посјета Главној логистичкој бази Оружаних снага БиХ	16
3.3 Најављена посјета 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ	17
3.4 Посјета војног повјереника јединицама Оружаних снага БиХ при Мисији ИСАФ у Авганистану	18
4. САРАДЊА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ С ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	19
4.1 Сарадња војног повјереника са Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ ...	19
5. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ У 2012. ГОДИНИ	21
6. ПРЕПОРУКЕ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ ЗА УКЛАЊАЊЕ УЧЕНИХ НЕДОСТАКА	28
6.1. Препорука која се односи на обавезу страже санитетског особља	29
6.2. Препорука која се односи на непризнавање трошкова превоза на посао и са посла	29
6.3. Кршење Закона о служби у Оружаним снагама БиХ везано за привремено упућивање и постављање на формацијско мјесто нижег чина	29
6.4. Непоштовање прописа приликом постављења професионалног војног лица за вршиоца дужности	30
6.5. Примједбе на новодонесени Правилник о унапређењу	30
6.6. Пооштравање критеријума за пријевремено унапређење у Министарству одбране БиХ.	31

1. УВОДНА РИЈЕЧ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

У складу са чланом 5. ставом (1) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ ("Службени гласник БиХ", број 51/09), парламентарни војни повјереник БиХ (у даљем тексту: војни повјереник) подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине Извјештај о раду парламентарног војног повјереника БиХ за 2012. годину.

Унутар правног оквира дјеловања, који чине Закон о парламентарном војном повјеренику БиХ и Пословник о раду парламентарног војног повјереника Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 8/10) настављена је добро утврђена пракса улагања напора и пружања помоћи у заштити људских права и слобода војних лица и кадета у Оружаним снагама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Оружане снаге БиХ).

Кроз поступке и истраге које су спроведене по притужбама припадника Оружаних снага БиХ у 2012. години, по упутству Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ, на основу сазнања војног повјереника, Канцеларија парламентарног војног повјереника БиХ издвојила се као битан и неодвојив механизам у области цивилног парламентарног надзора над Оружаним снагама БиХ.

Посјете војног повјереника локацијама Оружаних снага БиХ те упознавање надлежних о стању људских права на терену уливају велико повјерење професионалних војних лица како у транспарентан и ефектан рад институције парламентарног војног повјереника БиХ, тако и у независност у његовом дјеловању у заштити људских права и слобода војних лица и кадета.

Битан елемент подршке без којег би било отежано реализовање активности из надлежности војног повјереника представља став који је Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ заузела у односу на рад војног повјереника.

Извјештај о раду за 2012. годину прати добру праксу претходних извјештаја о раду - оном за 2010. и 2011. годину, па је слијед навођења рада на притужбама, посјета и осталих активности у раду војног повјереника задржан и у овом извјештају.

Тако ће најприје бити приказано стање људских права припадника Оружаних снага БиХ уз навођење кључних проблема и статистичког прегледа притужби. Потом ће бити описани услови живота и рада у касарнама и јединицама Оружаних снага БиХ, а које је војни повјереник утврдио на основу обављених најављених и ненајављених посјета. У извјештају је наведена и врло добра сарадња војног повјереника са поименично наведеним организацијама и институцијама, уз посебан нагласак на професионалну и успјешну сарадњу са Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ која је получила и неке заједничке активности. Након тога, истакнут је преглед осталих активности Канцеларије војног повјереника. У посљедњем дијелу извјештаја дат је преглед основних препорука за побољшање стања људских права, а које је војни повјереник издао Министарству одбране и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

2. СТАЊЕ ЉУДСКИХ ПРАВА И СЛОБОДА ВОЈНИХ ЛИЦА И КАДЕТА У ОРУЖАНИМ СНАГАМА БиХ И МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ БиХ

2.1. Поступање по притужбама

Током 2012. године проблемске области заступљене у притужбама по којима су се водили поступци, а које су се тежином и озбиљношћу издвојиле током истражних радњи могу се подијелити на сљедеће:

1. Притужбе које се односе на обавезу страже санитетског особља;
2. Притужбе које се односе на непризнавање трошкова превоза на посао и са посла;
3. Кршење Закона о служби у Оружаним снагама БиХ везано за привремено упућивање и постављање на формацијско мјесто нижег чина;
4. Проблеми са гријањем у Оружаним снагама БиХ;
5. Исхрана у Оружаним снагама БиХ;
6. Непоштовање прописа приликом постављања професионалног војног лица за вршиоца дужности;
7. Примједбе на новодонесени Правилник о унапређењу;
8. Пооштравање критеријума за пријевремено унапређење у Министарству одбране БиХ;
9. Интервенција војног повјереника на посљедњи интерни конкурс за унапређење подофицира и официра у Оружаним снагама БиХ.

2.1.1. Притужбе које се односе на обавезу страже санитетског особља

Војни повјереник запримио је више појединачних притужби припадница Оружаних снага БиХ, медицинских сестара по струци, које су војном повјеренику упутиле притужбу на обавезу страже. Наиме, упућене су на стражу 7 дана по 24 сата на локацију у предјелу шуме, гдје су нехумани услови, укључујући исхрану и временске околности.

У овом случају војни повјереник је издао Препоруку Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ којом их је обавезао да обезбиједи правилну примјену одредаба Правилника о ношењу и употреби оружја од 28.07.2006, број: 04-02-4049/06, као и поштовање одредаба СОП-а о обезбјеђењу објеката, техничко-материјалних средстава и људства у Оружаним снагама БиХ, број 16-05-03-15-16-139/08 од 26.05.2008. и СОП-а санитетско-ветеринарског обезбјеђења команди и јединица главне логистичке базе Оружаних снага БиХ, број 16-15-13-22-02-3-527-2/09 од 07.09.2009.

Поред наведеног, војни повјереник је обавезао Главну логистичку базу Команде логистике Оружаних снага БиХ да поништи наредбе о чувању страже медицинских сестара, припадница санитетске чете, јер немају одговарајућу обуку и писмено одобрење за задуживање оружја, нити су задовољиле провјеру оспособљености у претходних 12 мјесеци.

2.1.2. Притужбе које се односе на непризнавање трошкова превоза на посао и са посла

Војни повјереник је окончао поступак по предмету припадника Оружаних снага БиХ који се тиче права на накнаду трошкова превоза на посао и са посла. Наиме, **Министарство одбране БиХ је, након интервенције војног повјереника, донијело одлуку којом се поништава раније донесена одлука, а која је била извор кршења права професионалног војног лица.** Војни повјереник је скренуо пажњу да су до доношења ове одлуке поступање и примјена подзаконских прописа, а нарочито доношење нових прописа којима се регулише ова материја, били неосновани. Поред тога, напоменуо је да је Одлука Савјета министара БиХ обавезујућа, па постоји законско право свих оштећених у том поступку да за своја материјална права која произлазе из радног односа траже судско обештећење.

2.1.3. Кршење Закона о служби у Оружаним снагама БиХ везано за привремено упућивање и постављање на формацијском мјесто нижег чина

У предметима је, по завршетку истраге а након што је утврђено кршење људских права и слобода у тим случајевима, издата препорука Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ. Наиме, **војни повјереник је у поменутих препорукама указао на непоштовање Закона о служби у Оружаним снагама БиХ.** У првом случају радило се о непоштовању одредбе а тиче се привременог упућивања професионалног војног лица у другу јединицу на период дужи од четири године, иако је Законом о служби у Оружаним снагама БиХ прописано да такво упућивање војних лица не може трајати дуже од једне године. Друга препорука се тиче постављења војног лица на формацијско мјесто нижег чина у трајању дужем од двије године, што је законски предвиђен рок за такво постављење.

У оба наведена случаја Заједнички штаб Оружаних снага БиХ, у одговору на препоруке војног повјереника, навео је да није могуће испунити обавезе наложене препорукама. Стога је војни повјереник дана 30.03.2012. сачинио службене забиљешке о предметима горе наведених бројева, у којима је нагласио да Заједничког штаб Оружаних снага БиХ није испунио обавезе наложене препорукама.

2.1.4. Проблеми са гријањем у Оружаним снагама БиХ

Кад је ријеч о пропустима надлежних којима се директно угрожавају основна људска права, тада је потребно споменути забринутост коју је војни повјереник изразио у погледу гријања радних простора на локацијама Оружаних снага БиХ. Наиме, на основу сазнања војног повјереника, постоје индиције да нису обезбијеђени ресурси за гријну сезону 2011/2012. Војни повјереник је нагласио да та ситуација директно утиче на здравље људства, оштећење постојећих постројења и инфраструктуре, а могуће је и изазивање ванредних догађаја у смислу избијања пожара због повећаног коришћења гријних тијела услед максималне потрошње електричне енергије. **Војни повјереник је нагласио да постоји сумња да је линија командовања починила озбиљан преступ нечињења, што се огледа у непредузимању адекватних мјера с циљем отклањања оваквог стања.**

На основу прикупљених доказа, војни повјереник је утврдио да је ситуација у касарни "Козара" ријешена. **Такође је добио увјерење да убудуће неће долазити до сличних проблема у Оружаним снагама БиХ,** јер је почело сагледавање залиха енергената на

свим локацијама Оружаних снага БиХ како би се што прије упутио захтјев за набавку свих врста енергената неопходних за гријну сезону 2012/2013. године.

2.1.5. Исхрана у Оружаним снагама БиХ

Војни повјереник се бавио и проблемима у организацији исхране припадника Оружаних снага БиХ. Посебно је истакнута незадовољавајућа исхрана током обављања стражарске службе на локацији складишта МиМЕС-а "Даљани" (Доњи Вакуф), 6. пјешадијске бригаде и 4. пјешадијске бригаде Оружаних снага БиХ. Наведено је и да хигијенски услови у просторијама за припрему хране нису задовољавајући. Такође, постоје индиције да се од особља које ради на припреми хране не захтијева обављање санитарног прегледа, а евидентне су и разлике у исхрани појединих јединица у смислу количине и квалитета достављене хране.

Изражавајући своју забринутост због такве ситуације, војни повјереник је упутио дописе Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ наводећи све евидентиране појаве и примједбе припадника Оружаних снага БиХ и затражио од надлежних да доставе информације о њима, а све с циљем онемогућавања могућег кршења основних људских права и слобода професионалних војних лица и нарушавања угледа ОСБиХ.

Након обимне истраге и прикупљених податка, војном повјеренику је потврђено постојање већине наведених проблема, али је дато и обећање да ће у наредном периоду бити предузете потребне мјере како би организација исхране била подигнута на виши ниво.

Кад је ријеч о исхрани припадника Оружаних снага БиХ, посебан проблем је и даље чињеница да се још примјењују правилници и други подзаконски акти који немају правну снагу, односно престали су да важе. Војни повјереник је скренуо пажњу надлежним на ово питање, за шта има основ у Закону о служби у Оружаним снагама БиХ и обавези која из тог акта произлази, а то је да се донесу нови акти и почне њихова примјена.

Из одговора Заједничког штаба Оружаних снага БиХ произлази да су сумње војног повјереника биле оправдане, да подзаконски акти нису донесени, али да се по овом питању непрестано ради.

2.1.6. Непоштовање прописа приликом постављења професионалног војног лица за вршиоца дужности

У области постављања професионалног војног лица за вршиоца дужности на радно мјесто на којем послове обавља тренутно одсутно лице, **надлежни су показали да не познају прописе и начине, односно процедуре именовања лица за вршиоца дужности, што за посљедицу има непоштовање људских права.** Наиме, оваквим поступањем надлежних, професионално војно лице трпи двоструку штету:

- а) ускраћена су му материјална права у складу са пословима формацијског мјеста које обавља, као и
- б) нерачунање времена проведеног у чину на мјесту вршиоца дужности у случају кад је постављен на формацијско мјесто које је вишег чина од личног, а што је важно за процес напредовања у професионалној војној служби.

У овом предмету војни повјереник је издао општу препоруку која се заснива на навођењу суштине три конкретна предмета као и законских те подзаконских аката којима се темељно уређује ова област.

Општом препоруком утврђене су следеће неправилности:

- 1.** У поступању надлежних приликом одређивања вршилаца дужности за одсутно лице, Команда логистике Оружаних снага БиХ (у даљем тексту: Команда логистике) износи своја мишљења и тумачења правних норми, које за последицу имају штетно дјеловање на адресате норме.
- 2.** Датум подношења захтјева је онај датум када је подносилац захтјев предао, а не онај кад га заприми надлежна команда јер може протећи доста времена од предаје захтјева до доласка самог захтјева на руке оног кога се тиче, поштујући и имајући у виду војну хијерархију.
- 3.** Професионална војна лица, без обзира на чин у Оружаним снагама БиХ, не смију трпјети штетне последице због неажурности и спорости администрације.

У одговору ЗШОСБиХ на издате препоруке (општа и појединачна) стоји:

Команда за подршку је упознала потчињене јединице са смјерницама вођења управног поступка (пријем поднесака), процедурама постављења и именовања ПВЛ за вршиоце дужности, начину попуњавања обрасца РОС-1, те поштовања законских и подзаконских аката који су на снази.

предмет М.Х.¹ : утврђено постојање одговорности Команде логистике, те наређено да се утврди појединачна одговорност за лица која су учинила пропусте;

предмет Ј.В. : утврђено да је исправно попуњен образац послан посредством ЗШ-а ОСБиХ у МОБиХ, те да је, и поред постојеће административне спорости у тим структурама, стигао на вријеме како би Наредба за именованог била испуњена са релевантним датумима;

предмет Д.С. : постојали су одређени пропусти именованог и лица које је мијењао, али и грешке у попуњавању обрасца РОС-1 од надлежних, што је довело до кашњења са доставом обрасца у МОБиХ и грешке у датумима у Наредби о постављењу именованог за ВД.

---

¹ У извјештају су наведени само број/еви предмета или иницијали професионалног војног лица - подносиоца притужбе без навођења осталих података о предмету. Дакле, све одлуке које је војни повјереник овлашћен да доноси су приликом презентовања јавности анонимизирани, сходно обавези поштовања одредаба Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ, Закона о заштити личних података, те Закона о заштити тајних података.

2.1.7. Примједбе на новодонесени Правилник о унапређењу

Доношењем новог правилника о унапређењу професионалних војних лица у Министарству одбране и Оружаним снагама Босне и Херцеговине, број: 10-34-3-152-11/12 од 08. 06. 2012. године (у даљем тексту: Правилник о унапређењу), стављен је ван снаге Правилник о унапређењу у Оружаним снагама Босне и Херцеговине, број: 13-02-3-1614/10 од 01. 04. 2012. године као и Упутство за израду ранг-листи официра и подофицира за унапређење у виши чин у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ, број: 10-02-2-2564-2/10 од 20. 10. 2010. године.

С тим у вези, војни повјереник је Министарству одбране БиХ упутио допис којим се похваљује доношење новог правилника, који нуди боље и конкретнија рјешења у односу на претходни који је изгубио своју правну снагу. Војни повјереник је на тај начин дао свој коментар на правилник, указујући на све позитивне помаке који су начињени, али и на одређене недостатке који још увијек постоје. На основу притужби на новодонесени правилник о унапређењу, војни повјереник је надлежнима упутио и Допуну мишљења на подзаконски акт број: 05/3-50-19-1244/11 од 04. 09. 2012. године.

Оно што посебно треба нагласити је да је овим правилником прописана обавеза Комисије за унапређење, као и Министарства одбране БиХ да **писаним путем одговоре на приговор**, односно жалбу. То раније није био случај, па војни повјереник ову одредбу **цијени веома значајном**.

Право на ефективан и ефикасан правни лијек једно је од основних права садржаних у Уставу Босне и Херцеговине и у Европској конвенцији о људским правима. Војни повјереник је неколико пута препорукама и другим врстама одлука за чије је доношење овлашћен указивао надлежним на пропусте **који су се јављали усљед непружања странци могућности на коришћење права на правни лијек**.

Општа опаска војног повјереника **веома често** је везана за праксу доношења **Правилника о унапређењу, а примијећено је да је то случај скоро са сваким новим расписаним интерним конкурсом за унапређење. Потребно је успоставити трајније важеће овог значајног прописа**. Такође, опаска се односи и на појаву објављивања, односно необјављивања усвојених правилника у "Службеном гласнику БиХ", па имамо случај да нови пропис ступи на снагу непосредно пред расписивање конкурса или пак пред засједање комисија. Овдје би свакако требало ставити нагласак на правну сигурност и законитост правних аката, а која се огледа у претходном упознавању са прописима адресата норме на које се она односи. Дакле, ако се подзаконски акт не објављује у "Службеном гласнику", те на тај начин није доступан јавности, онда војни повјереник сугерише да се он објави на огласним таблама јединица Оружаних снага БиХ и Министарства одбране БиХ. **На овај начин повећала би се транспарентност доношења ових аката, те нагласила потреба за њиховом правилном и обавезном примјеном**.

2.1.8. Пооштравање критеријума за пријевремено унапређење у Министарству одбране БиХ

Војном повјеренику су се током спровођења посљедњег процеса унапређења обраћали припадници Оружаних снага БиХ који су сматрали да су на било који начин оштећени приликом сачињавања ранг-листи лица која испуњавају - не испуњавају услове за унапређење. Одређени број лица је упутио притужбу војном повјеренику на процедуру пријевременог унапређења.

Након што је извршио детаљан преглед свих аката који нормирају ову област, војни повјереник је своје мишљење изразио у акту "**Став војног повјереника везано за немогућност пријевременог унапређења више лица по посљедњем редовном унапређењу у Оружаним снагама БиХ**", који је 28. 09. 2012. године упутио Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

У конкретном случају, војни повјереник сматра да су професионална војна лица која испуњавају услов за пријевремено унапређење сходно одредбама Закона и Правилника, а имају три узастопне оцјене "одличан" али **не све три у садашњем чину**, оштећена и онемогућено им је право на пријевремено унапређење.

Војни повјереник сматра недопустивим да се умјесто покретања процеса измјене и допуне законских и позаконских аката они самоиницијативно мијењају актима ниже правне снаге, као што је нпр. одлука.

2.1.9. Интервенција војног повјереника на посљедњи интерни конкурс за унапређење подофицира и официра у Оружаним снагама БиХ

Током претходних интерних конкурса/огласа за пријем и распоред подофицира и официра у Оружане снаге БиХ, војни повјереник је запримио велики број притужби чији је основ био неправилно бодовање и рангирање ове двије категорије професионалних војних лица. Рјешавајући по тим питањима, војни повјереник је увидио много недостатака и пропуста у овом процесу те своје ставове исказао актима које је, сходно законским и подзаконским актима, овлашћен да доноси.

Такође, на спровођење интерног огласа од 18. 10. 2012. године за пријем и распоред официра и подофицира у Оружане снаге БиХ, актом од 13. 11. 2012. године војни повјереник је нагласио сљедеће:

1. Интерни конкурс је објављен 18. 10. 2012. године, док је подзаконски акт по којем ће се он спроводити (Критеријуми и процедуре за пријем и распоред официра и подофицира у Оружане снаге БиХ, број: 10-34-13793-10/12) донесен 31. 10. 2012. године. Дакле, **подзаконски акт који има за циљ уредити сва права и обавезе, као и услове конкурса, доноси се тек након што је објављен сам интерни оглас**. Већ раније војни повјереник је уочио да из оваквог поступања надлежних у Министарству одбране БиХ произлази да ће се за сваки интерни конкурс доносити посебан подзаконски акт.²

2. Подсјећамо на Закључак Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ, број: 03/1-50-14-7-17/12 од 12. 10. 2012. године, а везано за објављивање прелиминарних и коначних ранг-листи, који гласи:

---

² Тако је у члану 8. наведених критеријума и процедура - Важење критеријума - наведено: "Ови критеријуми ступају на снагу даном доношења, а примјењиваће се до окончања активности по Интерном конкурс/огласу за попуну упражњених формацијских мјеста официра и подофицира у Оружаним снагама БиХ."

У складу са препорукама парламентарног војног повјереника из извјештаја о његовом раду, Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ налаже Министарству одбране БиХ да у што краћем року уради сљедеће:

2.5. на огласним таблама објави и прелиминарне и коначне цјелокупне листе (на свим локацијама Оружаних снага БиХ), на основу којих ће бити донесене наредбе о унапређењу/прекатегоризацији, како би транспарентност принципа била испоштована у свим фазама унапређења/прекатегоризације (према досадашњој пракси објављиване су прелиминарне и коначне ранг-листе, али парцијалне, односно само за одређене локације).

3. Препоручујемо да комисије за унапређење посвете дужну пажњу утврђивању критеријума за бодовање као што су: категорија „исти или слични послови“, значај ВЕС-а приликом бодовања кандидата, рачунање временаведеног у чину, те категорија „досадашње радно искуство“, с обзиром да је у погледу ових питања било највише притужби војном повјеренику.

4. Потребно је успоставити бољу сарадњу комисија за унапређење са Командом за управљање персоналом с циљем ефикаснијег и потпунијег спровођења интерног огласа, а имајући у виду да Команда за управљање персоналом посједује све податке који су неопходни за спровођење овог процеса, а комисије за унапређење које се формирају у складу са законом и правилником морају бити упознате са наведеним, све с циљем заштите основних људских права.

5. Војни повјереник ће пратити овај процес како би утврдио да се поштују права и основне слободе које, сходно законским надлежностима и овлашћењима, штити војни повјереник, а активност војног повјереника ће у овом правцу бити усмјерена и на праћење поштовања закона, процеса транспарентности процедура и критеријума за утврђивање бодовања на ранг-листама припадника Оружаних снага БиХ, те на обезбјеђивање принципа правичности и једнакоправности свих који учествују у том процесу.

2.2. Статистички преглед обрађених притужби у Канцеларији парламентарног војног повјереника БиХ

Након детаљније обрађеног стања људских права у Оружаним снагама БиХ у протеклој години, као и поступања војног повјереника и предузетих активности у раније наведеним проблемским областима, у наставку ће бити дати статистички подаци о обрађеним притужбама у Канцеларији војног повјереника. Подаци ће, употребом методологије коришћене у Извјештају војног повјереника за 2011. годину, бити презентовани у табелама и графиконима.

У 2012. години је укупно запримљено 57 нових притужби (овдје је битно напоменути како је из 2011. године пренесено 37 притужби), од чега су 22 притужбе ријешене, док се у раду налази 35 притужби. Ријешеност запримљених притужби је таква с обзиром да су приоритетно рјешаване најприје раније споменуте притужбе запримљене у другој половини 2011. године, а које су захтијевале спровођење обимних истражних радњи с циљем утврђивања чињеница и основаности навода подносилаца тих притужби. Ради стицања увида у укупно бројчано стање притужби и ефективност у њиховом рјешавању, након обраде притужби запримљених у 2012. години биће изнесени и подаци о цјелокупном бројчаном стању притужби запримљених у Канцеларији парламентарног војног повјереника, с обзиром да је евиденција о њима, као и праћење активности предузетих у појединачним случајевима, уредно вођена у протходном периоду.

2.2.1. Преглед притужби које су запримљене и обрађене у 2012.

С циљем обезбјеђивања транспарентности података датих у наставку, а истовремено и сажимања обимних свакодневних активности војног повјереника по појединачним предметима (свакодневна комуникација са подносиоцима притужби и надлежнима у Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама БиХ, спровођење истражних радњи, посредовање војног повјереника и настојања споразумног рјешавања одређеног броја предмета, пружања правне помоћи и савјета припадницима Оружаних снага БиХ, одржавање сарадње са Генералним инспекторатом Министарства одбране БиХ приликом поступања по одређеном броју предмета, итд.), у наставку текста изнесено је бројчано стање притужби запримљених у 2012. години распоређених по одређеним категоријама.

Запримљене притужбе распоређене су по сљедећим областима: процес унапређења, статусна питања, плате и посебне накнаде, правна помоћ, те остала питања (укључују притужбе које није могуће искључиво сврстати у претходно наведене категорије јер веома често садрже више основа жалбе, или на примјер кршење једног права подносиоца притужбе повлачи за собом одређене додатне посљедице по његову нпр. финансијску ситуацију, могућност напредовања и сл.). Највећи број притужби је распоређен управо у категорији Осталих питања.

Процес унапређења односно тешкоће на које се војна лица жале у погледу спровођења овог процеса су и у 2012. години веома заступљене и од укупног броја запримљених притужби (57) њих 17 се односи управо на овај процес. Ријешено је девет притужби из ове области, а осам притужби се налази у раду. Оне се односе на рад комисија одређених за спровођење процеса унапређења, начин попуњавања упражњених формацијских мјеста, ускраћивање права на напредовање у служби, дикриминацију по одређеном основу, постављања на мјеста вишег формацијског чина, итд.

Притужбе у категорији **статусна питања** односиле су се на пензионисање и рјешавање статуса подносилаца тих притужби у професионалној војној служби, те су у њу сврстане и жалбе на одређене акте Министарства одбране БиХ којима је регулисан статус њихових подносилаца. Запримљено је шест таквих притужби и све су ријешене.

У области **плата и посебних накнада** заведене су двије притужбе које су се односиле искључиво на наведену област, те је поступање војног повјереника и коначна одлука донесена по једној притужби, док се друга притужба налази у раду.

Укупно 27 притужби се односи на област **осталих питања**, коју, као што је раније поменуто, чине притужбе поднесене по различитим основима. Ријешено је шест притужби, док се 21 притужба налази у раду односно по њима се тренутно поступа.

У категорији **правна помоћ** су притужбе по којима су предузете одређене активности војног повјереника, подносиоцима притужби пружени одређени правни савјети односно покренут је предистражни поступак. Четири притужбе се тренутно налазе у раду.

У погледу бројчаног стања притужби, такође треба истаћи чињеницу да се у 2012. години поступало и по предметима запримљеним у 2011. години, те да је основаност притужби утврђена и у неколико таквих раније запримљених предмета, а по окончању поступања по истима издато је додатних пет препорука војног повјереника, те један закључак.

2.2.2. Преглед свих притужби које су запримљене и обрађене у Канцеларији

Укупан број притужби по којима је поступано у 2012. години, као што је већ речено, укључује и притужбе које су запримљене у 2011. години и по којима поступање није могло бити окончано у истој години, те су пренесене у 2012. годину и разматране према датуму њиховог пријема. Из тих разлога у Табели 1, најприје је приказан укупан број запримљених и ријешених притужби у 2011. години, те је видљиво да је од укупно 116 притужби ријешено 79, док је 37 притужби остало неријешено.

Табела 1. Укупан број запримљених и ријешених притужби у 2011. години

Година	Укупан број притужби	Ријешено	У раду
2011.	116	79	37

Будући да је у 2012. години запримљено нових 57 притужби по различитим основима, у протеклој години је поступано по 94 притужбе, од чега је ријешено 60 притужби, а 34 притужбе се налазе у раду. Претходно наведено је приказано у наставку, у Табели 2.

Табела 2. Укупан број запримљених и ријешених притужби у 2012. години

Година	Укупан број притужби	Ријешено	У раду
2012.	94	60	34

У Табели 3. неведен је укупан број притужби у Канцеларији, односно укључене су 2010, 2011. и 2012. година, те као што је видљиво, запримљено је укупно 250 притужби, од чега је ријешено њих 216, а 34 притужбе су закључно са 31. 12. 2013. године остале у раду.

Табела 3. Укупан број запримљених притужби (2010, 2011. и 2012. година)

Укупан број притужби	Ријешено	У раду
250	216	34

Подаци из претходне табеле су приказани и графички (графикон број 1), а укупан број запримљених и ријешених притужби изражен је у процентима. Процент ријешених притужби износи 86%, док се у раду налази 14% притужби.

Подаци о укупно запримљеним притужбама у Канцеларији дати су у наставку, у Табели 4, обрађени по областима којој притужбе припадају, те је наведен њихов статус. Видљиво је да је по питању **процеса унапређења** запримљено 76 притужби, од чега је ријешено 68 притужби, а 8 притужби из ове области се налази у раду. Укупно су запримљене 62 притужбе распоређене у категорију **статусних питања**, те су све ријешене. Од 18 притужби поднесених искључиво по основу **плата и посебних накнада**, ријешено је 17, а једна притужба се налази у раду. У категорији осталих питања запримљене су 74 притужбе, од чега су ријешене 53, а неријешена је 21 притужба. Четири притужбе су заведене у категорију правна помоћ, за коју је раније дато појашњење, и све се налазе у раду.

Табела 4. Преглед запримљених притужби према основу подношења ³(2010, 2011, 2012)

Област	Процес унапређења	Статусна питања	Плате, посебне накнаде	Остала питања	Правна помоћ
Укупан број притужби (250)	76	62	18	74	4
Статус притужби	У раду	У раду	У раду	У раду	У раду
	8	-	1	21	4
	Ријешено	Ријешено	Ријешено	Ријешено	Ријешено
	68	62	17	53	-

У Канцеларији је настављено и са праксом вођења одвојене евиденције о притужбама припадника Оружаних снага БиХ, с обзиром да у складу с одредбама Закона о равноправности полова БиХ, а уважавајући Резолуцију УН 1325, такву евиденција треба да воде сви органи управе. У протеклој 2012. години запримљена је само једна притужба од припаднице Оружаних снага БиХ и према основу подношења сврстана је у категорију осталих питања, а важно је још истаћи да ни у протеклом периоду није уочена појава кршења права припадника Оружаних снага БиХ само зато што су жене, односно није забиљежен ниједан облик узнемиравања или дискриминације на полној основи.

³ У укупном броју исказаном у табели су садржане притужбе (16) запримљене од цивилних лица припадника Оружаних снага БиХ, које су прослијеђене на поступање надлежној институцији.

3. УСЛОВИ ЖИВОТА И РАДА У КАСАРНАМА ОРУЖАНИХ СНАГА БиХ

Током 2012. године војни повјереник је, у складу са својим законским овлашћењима, боравио у најављеним и ненајављеним посјетама касарнама и јединицама Оружаних снага БиХ с циљем остваривања увида у услове боравка, живота и рада припадника Оружаних снага БиХ. У наставку дајемо преглед и детаљније налазе војног повјереника са посјећених локација.

Већина наведених тешкоћа је већ уочена приликом претходно обављених најављених и ненајављених посјета војног повјереника јединицама и бригадама Оружаних снага БиХ. Војни повјереник је и раније истицао тешкоће овог типа у досадашњој кореспонденцији са надлежнима у Министарству одбране БиХ и у Заједничком штабу Оружаних снага БиХ, као и у извјештајима и информацијама упућиваним Заједничкој комисији за одбрану и безбједност БиХ.

Након многобројних обављених посјета касарнама, јединицама и локацијама Оружаних снага БиХ, војни повјереник на овом мјесту издваја и детаљније описује само неке од њих.

3.1. Ненајављена посјета Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ

Војни повјереник је, примјењујући овлашћења у складу са чланом 4. тачка ф) Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ („Службени гласник БиХ“, број 51/09), 18. 09. 2012. године боравио у ненајављеној посјети Бригади тактичке подршке, Касарна Рајловац у Сарајеву. Војни повјереник се овом приликом сусрео са руководством бригаде, те је обишао и батаљон војне полиције и војнообавјештајни батаљон, који се налазе на овој локацији и у саставу су Бригаде тактичке подршке.

Током ове посјете војни повјереник је утврдио тешкоће с којима се сусреће ова бригада у обављању свакодневних задатака, и то:

- проблем кадровске непопуњености на разним нивоима организационе структуре, што директно утиче на оперативну ефикасност бригаде;
- проблем набавке опреме која недостаје и сервисирања постојеће опреме,
- усљед низа тешкоћа, деминерски батаљон своје дужности обавља са 30% капацитета;
- проблем набавке униформе и недостатка моторних возила у Батаљону војне полиције;
- свеукупни проблем организације и допремања исхране;
- изражена спорост администрације;
- усљед низа наведених тешкоћа, организовање и похађање обука тече парцијално;
- повећан број ванредних догађаја додатно отежава редовно и благовремено извршавање задатака.

Војни повјереник је након обављене посјете дошао до закључка да у овој бригади пријети опасност и могућност одбијања задатака због необезбјеђивања услова за рад и дјеловање. Забрињавајуће је и што се не обављају консултације са командантом бригаде у погледу премјештања, упућивања и постављања за вршиоце дужности

професионалних војних лица на друга формацијска мјеста унутар структуре Оружаних снага БиХ. Резултат наведеног је да бригаде постају само извршиоци.

Међутим, уз све тешкоће, процеси се, иако отежано, одвијају континуирано, осим у деминерском батаљону, који ради са 30% капацитета. Узрок оваквог стања је лоша опрема, недостатак сервисирања машина и тешкоће при одржавању живих материјалних средстава.

Своја запажања и оцјену о стања људских права припадника Бригаде тактичке подршке војни повјереник је изнио у својој информацији, број: 05/3-50-19-1139/12 од 24.09.2012. године, а која је прослијеђена Заједничкој комисији за одбрану и безбједност БиХ, Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

3.2. Ненајављена посјета Главној логистичкој бази Оружаних снага БиХ

Војни повјереник боравио је 20. 11. 2012. године у ненајављеној посјети Главној логистичкој бази Оружаних снага БиХ, Касарна "Бутиле", Сарајево.

Том приликом војни повјереник је обишао и четири чете у саставу ове ГЛБ, и то: Чету за снабдијевање и услуге, Чету за инфраструктуру, Транспортну чету и Санитетску чету.

Током ове посјете војни повјереник је утврдио сљедеће тешкоће са којима се сусреће ова бригада у обављању свакодневних задатака:

- отежан рад Одјела секције за логистичке операције због проблема који настају приликом пријема материјално-техничких средстава од спољних добављача, услед недостављања пратеће документације од надлежних;
- изражена спорост администрације;
- мали број возача који су на располагању;
- помјерање људи из Главне логистичке базе врши се без консултације са командом (упућивање лица у одкоманду или школовање), упражњена мјеста се не попуњавају благовремено, те се на тај начин отежава извршавање мисије ове базе. Стање попуњености ове бригаде је 70%;
- касарне и објекти на овој локацији су инфраструктурно застарјели;
- услови рада нису прилагођени женама;
- велики број перспективних и неперспективних локација је стављено у надлежност Главне логистичке базе, што превазилази реалну оспособљеност ове базе за извршавање њене мисије, те представља отежавајући фактор приликом командовања и контроле;
- неажурираност Стандардних оперативних процедура (СОП-ова);
- отежано материјално финансијско пословање;
- непостојање адекватне противпожарне заштите.

У овој бригади је посебно наглашено да никад нису примили посјету надлежних из Министарства одбране БиХ.

Своја запажања и оцјену о стању људских права припадника Главне логистичке базе војни повјереник је изнио у својој информацији, број: 05/3-50-19-1308/12 од 30.11.2012. године, а која је порослијеђена Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

3.3. Најављена посјета 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ

Војни повјереник је са својим сарадницима те представницима Мисије ОЕБС-а у БиХ које је предводио бригадни генерал (у пензији) Харалд Квил, боравио 07.12.2012. године у посјети 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ, касарна "Козара", Бањалука.

Током ове посјете припадници бригаде су изнијели тешкоће са којима се сусрећу у обављању свакодневних задатака, и то:

- када је у питању пријем у Оружане снаге БиХ, није довољно узимати у обзир општу радну способност, те да безбједносне провјере морају бити раније завршене. Истакнута је и појава националне неравнотеже по категоријама, до које ће доћи приликом сљедећег отпуста;
- као проблеми приликом прекатегоризације изнесени су: изостанак бодовања појединих дужности, нетранспарентност приликом превођења војника у подофицире, подофицира у официре, те неправилности приликом попуњавања упражњених мјеста (непостојање истих могућности за све);
- инфраструктура на овој локацији је прилично девастирана, а модернизација је изостала;
- проблем са буџетом и буџетирањем;
- проблем набавке и организовања исхране;
- постојање неравноправног третмана у коришћењу језика у службеној употреби у Босни и Херцеговини;
- проблем обезбјеђивања материјалних средстава за гријање;
- постојање одређене дискриминације припадника 3. пјешадијског (Република Српска) пука;
- услови приликом обављања страже припадника ове бригаде су лоши, а често и нехумани;
- недостатак адекватне опреме;
- рад на стражи војника и прековремени рад није регулисан у складу са постојећим законским и подзаконским рјешењима;
- кашњење у исплати накнада које немају карактер плата, непостојање накнаде приликом одласка на терен, посебни војнички додаци нису грађирани према дужностима које они обављају, истакнути пропусти у важећим прописима приликом остваривања права на одвојени живот, те мала разлика у распону платних коефицијената између различитих категорија професионалних војних лица;
- проблем пензионисања професионалних војних лица која долазе са територије Републике Српске.

Своја запажања као и оцјену стања људских права припадника 6. пјешадијске бригаде војни повјереник је изнио у својој Информацији број: 05/3-50-19-1315/12 од 13.12.2012. године, а која је порослијеђена Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

3.4. Посјета војног повјереника јединицама Оружаних снага БиХ при Мисији ISAF у Авганистану

Војни повјереник је од 15. 05. до 24. 05. 2012. године учествовао у посјети делегације Министарства одбране БиХ и Заједничког штаба Оружаних снага БиХ 4. ротацији Оружаних снага БиХ у операцији подршке миру у Исламској Републици Авганистан.

Од тешкоћа које је војни повјереник уочио током посјете, а на које су му указали припадници 4. ротације Оружаних снага БиХ, може се издвојити сљедеће:

- није адекватно ријешено питање комуникације припадника Оружаних снага БиХ са њиховом породицама у Босни и Херцеговини;
- евидентне су тешкоће с опремом и униформама које се по квалитету у великој мјери разликују од опреме и униформи припадника данског контингента;
- потребно је што прије дефинисати процедуре за расходовање или отписивање вишка опреме која се налази у бази "Прајс", а све с циљем лакшег функционисања и рјешавања задужења и инвентуре између јединица које врше примпредају, смјену и мисију у војној бази;
- степен ризика за припаднике 4. ротације значајно је повећан од 16.06.2012. године због непродужавања уговора са фирмом која обезбјеђује спољни периметар базе "Прајс", посебно због чињенице што су припадници 4. ротације распоређени на дужност на истуреним стражарским мјестима према непријатељским снагама, те се на тај начин налазе у позицији "првих контакт особа" у случају напада на базу;
- двије припаднице 4. ротације Оружаних снага смјештене су са својим водовима у шаторима заједно са својим колегама мушкарцима, при чему им је кревет и простор за опрему одвојен параваном. У разговору с њима утврђено је да су оне саме тражиле да буду са својим десетинама, те су одбиле могућност да буду смјештене у одвојеним шаторима са женама других оружаних снага и контингената.

Своја запажања као и оцјену стања људских права припадника Оружаних снага БиХ при Мисији ИСАФ у Авганистану војни повјереник је изнио у својој Информацији број: 03/1,05/3-05-1-193/12 од 14.06.2012. године, а која је поросљеђена Заједничкој комисији за одбрану и безбједност БиХ, Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

4. САРАДЊА ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Обављајући послове из своје надлежности, војни повјереник је сарађивао са:

- 1) Министарством одбране БиХ,
- 2) Заједничким штабом Оружаних снага БиХ,
- 3) Генералним инспекторатом Министарства одбране БиХ.

Посебно треба истаћи добру сарадњу са Заједничким колегијумом оба дома Парламентарне скупштине БиХ, Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ (која ће у наставку бити детаљније обрађена), те Секретаријатом Парламентарне скупштине БиХ. Сви они пружили су значајну подршку и помоћ војном повјеренику у остваривању његових законских овлашћења.

Такође, војни повјереник је остварио сарадњу са међународним организацијама у Босни и Херцеговини, и то:

- 1) УНДП-ем,
- 2) Центром за демократску контролу оружаних снага Женева - DCAF,
- 3) Мисијом ОЕБС-а у БиХ,
- 4) Министарством одбране, цивилне заштите и спорта Швајцарске Конфедерације,
- 5) Удружењем војних аташеа акредитованих у БиХ,
- 6) УСАИД-овим Пројектом јачања парламената у БиХ.

4.1. Сарадња војног повјереника са Заједничком комисијом за одбрану и безбједност БиХ

Приликом усвајања Извјештаја војног повјереника за 2011. годину. Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ (у даљем тексту: Заједничка комисија) усвојила је и два закључка којима се јача рад војног повјереника, а који гласе:

1. Парламентарна скупштина БиХ подржава рад парламентарног војног повјереника БиХ и обавезује Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ на реализовање препорука војног повјереника.
2. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ обавезни су да успоставе снажну сарадњу са војним повјереником у правцу отклањања уочених недостатака који су исказани у Извјештају о раду војног повјереника за 2011. годину.

У даљем заједничком раду Заједничке комисије и војног повјереника разматрана је Годишња анализа о стању персонала у 2011. години. Резултат заједничког рада је 11 закључака које је Заједничка комисија усвојила на 17. сједници, а који гласе:

1. Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ прима к знању Годишњу анализу Министарства одбране БиХ из области управљања персоналом Министарства одбране БиХ и Оружаних снага БиХ за 2011. годину.

2. У складу са препорукама парламентарног војног повјереника из извјештаја о његовом раду, Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ налаже Министарству одбране БиХ да у што краћем року уради сљедеће:
  - 2.1. донесе Правилник о професионалном развоју и управљању каријером;
  - 2.2. донесе Правилник којим ће се уредити (вредновати) нивои цивилног и војног образовања те стручно усавршавање путем курсева;
  - 2.3. донесе пропис којим се регулише ношење јединствене теренске униформе, са тачно дефинисаним одредбама и трајног рока важења и примјене. Овај пропис мора бити јавно објављен како би сва лица која евентуално желе да приступе Оружаним снагама БиХ била упозната са правима али и обавезама приликом ношења униформе;
  - 2.4. предузме мјере да, у складу са одредбама управног поступка, све акте који се тичу настанка, промјене или престанка неког правног односа, а који се односе на поједина професионална војна лица (ПВЛ), Команди за управљање персоналом морају достављати професионална војна лица о чијим се правима и обавезама ради, или матичне јединице, у року одређеном управним поступком;
  - 2.5. на огласним таблама објави и прелиминарне и коначне цјелокупне листе (на свим локацијама Оружаних снага БиХ), на основу којих ће бити донесене наредбе о унапређењу/прекатегоризацији, како би транспарентност принципа била испоштована у свим фазама унапређења/прекатегоризације (према досадашњој пракси објављиване су прелиминарне и коначне ранг-листе, али парцијалне, односно само за одређене локације);
  - 2.6. развије јасну концепцију управљања каријером професионалних војних лица, те у том правцу креира и политику селективног упућивања најбољих кандидата на додатне цивилне, а прије свега војне обуке и усавршавања;
  - 2.7. да заједно са Заједничким штабом Оружаних снага БиХ истраје у поштовању одредбе члана 147. став (2) Закона о служби у Оружаним снагама БиХ, којим је ограничено трајање привременог упућивања професионалног војног лица у неку другу команду, јединицу, установу Оружаних снага БиХ и Министарство одбране БиХ у истом или другом мјесту службе, на период који не смије бити дужи од једне године за вријеме трајања једног уговора;
  - 2.8. скрене пажњу надлежним командама на процедуралне пропусте у смислу вођења управног поступка приликом одређивања лица за вршиоца дужности, уведе обавезу постављања формацијског замјеника за вршиоца дужности, као и да обезбиједи да се не врши злоупотреба овог института (постављања лица за вршиоца дужности) како на једно радно мјесто не би било постављано више лица;
  - 2.9. поступак оцјењивања припадника Оружаних снага БиХ спроводи и окончава у тачно утврђеним периодима за оцјењивање, у складу са чланом 31. Правилника о оцјењивању рада професионалних војних лица (број: 10-02-3-5624/10 од 17. 12. 2010. године), а Команда за управљење персоналом треба

да уложи додатни напор како би све фазе оцјењивања биле употпуњене (од почетног разговора до праћења реализације постављених циљева и задатака);

- 2.10. поштри критеријуме за оцјењивање или утврди тачан број професионалних војних лица која могу бити оцијењена оцјеном одличан, а с циљем задовољавања реалних кадровских потреба Оружаних снага БиХ, на правичан начин;
- 2.11. анализира трошкове закупа за привремени смјештај војника, подофицира и официра, са аспекта смањења трошкова и могућности евентуалног рјешавања питања привременог смјештаја унутар касарни, гдје год је то могуће.

Истовремено је Заједничка комисија задужила и дала овлашћење војном повјеренику да прати реализацију наведених закључака од стране Министарства одбране БиХ, те да о томе информисе Заједничку комисију за одбрану и безбједност БиХ.

Након што је подржала рад војног повјереника, Заједничка комисија је жељела да обави и посјету Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ, у сарадњи са војним повјереником. Након обављене посјете, те за примљеног одговора на информацију од Заједничког штаба Оружаних снага БиХ, војни повјереник је информисао Заједничку комисију о наведеном.

Успјешна и сврсисходна сарадња Заједничке комисије и војног повјереника остварена кроз заједнички рад доприноси даљим настојањима да се више поштују људска права припадника Оружаних снага БиХ.

5. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КАНЦЕЛАРИЈЕ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БИХ У 2012. ГОДИНИ

С циљем давања потпуне информације о активностима Канцеларије, у наставку дајемо податке о осталим активностима које је Канцеларија проводила током 2012. године. Овај преглед садржи податке о састанцима војног повјереника, посјетама касарнама и јединицама Оружаних снага БиХ, те осталим активностима које су предузимане с циљем потпуног и несметаног функционисања Канцеларије, с једне стране, те извршавања законских овлашћења, с друге стране.

Дакле, осим рада по притужбама, што је примарни задатак војног повјереника, током 2011. године реализован је и читав низ других активности које су биле окосница рада Канцеларије.

У наставку дајемо хронолошки преглед реализованих активности током 2012. године.

Током **јануара** војни повјереник је реализовао следеће активности:

- 1) У периоду од 14.01. до 30.01.2012. године у раду Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ (у даљем тексту: Канцеларија војног повјереника) посебна пажња била је посвећена изради Извјештаја парламентарног војног повјереника Босне и Херцеговине за 2011. годину;
- 2) 16.01.2012. године војни повјереник је заједно са својим сарадницима одредио смјернице за израду оријентационог плана рада Канцеларије војног повјереника за 2012. годину;
- 3) 19.01.2012. године у Канцеларији војног повјереника уприличен је радни састанак са представницима Одјела за безбједносну сарадњу Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, а све с циљем јачања капацитета Канцеларије војног повјереника у раду на заштити људских права и слобода припадника Оружаних снага БиХ;
- 4) 26.01.2012. године војни повјереник уприличио је пријем и радни састанак током посјете представника УСАИД-а Канцеларији војног повјереника, с циљем даље сарадње и подршке коју УСАИД пружа војном повјеренику у његовом раду на пуној заштити људских права припадника Оружаних снага БиХ.
- 5) 30.01. и 31.01.2012. године војни повјереник учествовао је на Регионалној конференцији: „Перспективе регулисања употребе оружја према међународном хуманитарном праву" у организацији Међународног комитета Црвеног крста из Женеви и Министарства одбране Босне и Херцеговине.
- 6) Од 31.01. до 02.02.2012. године војни повјереник је учествовао на 23. међународној конференцији лидера вјерских служби о теми: "Вјерски службеници-градитељи мира" у организацији Министарства одбране БиХ и Америчке команде у Европи (US EUCOM), а с циљем јачања сарадње у процесу остваривања вјерских слобода припадника оружаних снага, интеррелигијског дијалога, промоције вјерске толеранције и општеприхваћених друштвених вриједности (Парламентарна скупштина БиХ – Сарајево).

Током **фебруара** војни повјереник реализовао је следеће активности:

- 1) 22.02.2012. године војни повјереник уприличио је посјету Виктора фон Вилкена, шефа Одјела за безбједносну сарадњу у Мисији ОЕБС-а у Босни и Херцеговини, организован је радни састанак, те су утврђене смјернице за наставак будуће сарадње;
- 2) У периоду од 24.02. до 28.02.2012. године у Канцеларији војног повјереника активности су биле усмјерене на израду и дистрибуцију билтена са Конференције: "Процес напредовања професионалних војних лица у ОСБиХ (Једнаке могућности за прекатегоризацију и унапређење уз поштовање принципа транспарентности)", одржане 23.11.2011. године у Сарајеву, заједно са сажетком Извјештаја о раду парламентарног војног повјереника БиХ за 2010. годину.

У мјесецу **марту** војни повјереник реализовао је следеће активности:

- 1) 27.03.2012. године војни повјереник је учествовао на Конференцији Маршал Центра Алумни Асоцијације Босне и Херцеговине, одржане у Витезу (Босна и Херцеговина), о теми: "Родна питања у реформи сектора безбједности". Разматране су следеће теме: "Институционални приступ родним питањима у одбрамбеном и безбједносном сектору", "Родна питања у БиХ" и "Род и језик".
- 2) 28.03.2012. године војни повјереник узео је учешће на 5. стратешком политичко-војном семинару (Сарајево 28.03-30.03.2012. године), о теми: "Изградња интегритета и борба против корупције у одбрамбено-безбједносним институцијама", у организацији Министарства одбране БиХ, Заједничког штаба Оружаних снага БиХ, Штаба НАТО-а у Сарајеву и Мисије ОЕБС-а у БиХ.

У мјесецу **априлу** војни повјереник реализовао је следеће активности:

- 1) 03.04.2012. године војни повјереник боравио је у посјети 4. пјешадијској бригади у касарни "Божан Шимовић" (Чапљина).
- 2) 03.04.2012. године представник Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ у Центру за обуку за операције подршке миру – Камп Бутмир ("Peace Support Operations Training Centre") одржао је презентацију полазницима Курса изградње интегритета за подофицире о теми: "Значај и улога парламентарног војног повјереника Босне и Херцеговине у заштити људских права и слобода војног особља и кадета".
- 3) 11.04.2012. године представник Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ присуствовао је 2. форуму за размјену информација о родној равноправности и безбједности (хотел "Сарајево" у Сарајеву). Циљ форума био је омогућавање размјене информација између домаћих и међународних структура с циљем ефикасније примјене УН-ове Резолуције 1325 као и циљева Акционог плана за спровођење Резолуције 1325.
- 4) 13.04.2012. године војни повјереник присуствовао је обиљежавању 7. годишњице 2. пјешадијског (ренџерског) пука Оружаних снага БиХ, на локацији размјештаја 3. пјешадијског батаљона 4. пбр. Оружаних снага БиХ у касарни "Косова" у Фочи-Устиколина.

У мјесецу мају војни повјереник је, као члан делегације Министарства одбране БиХ и Заједничког штаба Оружаних снага БиХ, учествовао у посјети 4. ротацији пјешадијске јединице Оружаних снага БиХ у операцији подршке миру ISAF (Међународне снаге за помоћ безбједности) у провинцији Хелманд, Исламска Република Авганистан, од 15.05. до 24.05.2012. године. У оквиру ове активности војни повјереник је током кратког боравка у Кабулу посјетио официре Оружаних снага БиХ који обављају дужности штабних официра у саставу њемачког контингента у Мазари Шерифу, те је обавио разговор са командантом хрватског контингента Мисије ISAF и командантом Школе војне полиције за обуку ANSAF снага. Такође, војни повјереник је у оквиру ове активности присуствовао презентацији искустава стечених након распореда јединица у бази "Прајс". Као члан делегације, војни повјереник је искористио прилику да разговара са свим припадницима јединице 4. ротације, те да им пружи одговоре на сва питања из своје надлежности.

Остале активности које је војни повјереник реализовао током маја 2012. године:

- 1) 10.05.2012. године војни повјереник је са својим сарадницима посјетио Команду за управљање персоналом Команде за подршку Оружаних снага БиХ (Бањалука). Циљ посјете је био одржавање радног састанка са представницима Команде за управљање персоналом Оружаних снага БиХ како би се разријешиле нејасноће из области управљања персоналом које се тичу предмета за примљених у Канцеларији војног повјереника БиХ, а све с циљем потпуне заштите људских права у Оружаним снагама БиХ. Истог дана војни повјереник се сусрео са замјеником команданта Команде за подршку Оружаних снага БиХ, бригадним генералом Драганом Вуковићем. Такође, војни повјереник је ову прилику искористио за посјету 6. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ, те се сусрео са командантом 6. пјешадијске бригаде Оружаних снага БиХ, бригадним генералом Стаменком Новаковићем. У оквиру ове активности, уприличен је и сусрет војног повјереника са шефовима центара за регрутовање Тузла и Чапљина.
- 2) 11.05.2012. године војни повјереник је присуствовао обиљежавању 7. годишњице Трећег пјешадијског (Република Српска) пука Оружаних снага БиХ, касарна "Козара", Бањалука.
- 3) 28.05.2012. године војни повјереник уприличио је радно-опроштајну посјету за досадашњег руководиоца Одјела за безбједност и сарадњу Мисије ОЕБС-а у БиХ, бригадног генерала Виктора фон Вилкена. Том приликом војни повјереник је исказао добродошлицу новоименованом руководиоцу Одјела, бригадном генералу Харалду Квилу, те је изразио наду у даљу успјешну сарадњу Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ и Одјела, а све с циљем потпуне заштите људских права припадника Оружаних снага БиХ.

Дана 06. 06. 2012. године војни повјереник присуствовао је цивилно-војној вјежби под називом: "Заједнички отпор 2012", на локацији касарне "Божан Шимовић" у Чапљини, а у организацији Министарства одбране БиХ и Министарства безбједности БиХ. Овом приликом присутним званицама презентован је низ вјежби изведених у симулираним условима тешких несрећа и опште опасности, а гдје су припадници Оружаних снага БиХ, полицијских снага, медицинских служби, цивилне заштите и ватрогасне службе презентовали спремност да координирано дјелују у ситуацијама високог ризика.

Од осталих активности које је војни повјереник реализовао током јуна 2012. године, може се издвојити сљедеће:

- 1) Од 11.06. до 13.06.2012. године војни повјереник је заједно са својим сарадницима учествовао на конференцији под називом "Демократска контрола над оружаним снагама као основни принцип реформе сектора безбједности: Регионална перспектива", одржаној у Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине, Сарајево. На наведеној конференцији војни повјереник је одржао презентацију о теми: "Значај и улога парламентарног војног повјереника Босне и Херцеговине у заштити људских права и слобода војних лица и кадета", те је у истом тренутку нагласио велику важност подршке коју војном повјеренику пружа Заједничка комисија за одбрану и безбједност БиХ у реализацији задатака који су му законом повјерени.
- 2) У периоду од 20.06. до 22.06.2012. године представник Канцеларије војног повјереника учествовао је на радионици под називом "Изградња интегритета – Анализа трошкова и добити", у кампу Бутмир, у организацији Заједничке комисије за одбрану и безбједност БиХ и уз сарадњу са Центром за обуку за операције подршке миру (ПСОТЦ). На наведеној радионици професори из Центра за обуку морнаричких постипломских студија САД-а покушали су присутнима приближити процес набавке у сектору одбране уз ефикасну примјену анализе трошкова и добити.
- 3) Од 26.06. до 28.06.2012. године представник Канцеларије војног повјереника учествовао је на едукационом семинару за парламентарно особље земаља југоисточне Европе, одржаном у организацији DCAF-а и Скупштине Црне Горе, у Милочеру, Црна Гора.
- 4) Дана 28.06.2012. године војни повјереник присуствовао је централној свечености у Билећи, поводом обиљежавању Видовдана - крсне славе Војске Републике Српске и Трећег пјешадијског (Република Српска) пука Оружаних снага Босне и Херцеговине.

Током мјесеца **јула** војни повјереник учествовао је на дводневној радионици, 09.07. и 10.07.2012. године, о теми: "Расправа о Нацрту закона о парламентарном надзору у области одбране и безбједности Босне и Херцеговине", у Коњицу. Наведену радионицу организовала је Заједничка комисија за одбране и безбједност БиХ, у сарадњи са Штабом НАТО-а у Сарајеву и Одјелом за безбједносну сарадњу Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини. Радионица је била организована како би се чланови Заједничке комисије за одбране и безбједност БиХ, заједно са осталим представницима министарства и агенција над којима Комисија има функцију парламентарног надзора, упознали и обавили свеобухватну расправу о Нацрту закона о парламентарном надзору у области одбране и безбједности, а на основу чега би био направљен коначан текст предлога закона, који би био упућен у даљу парламентарну процедуру.

Од 03.07. до 06.07.2012. године представник Канцеларије војног повјереника, а на основу апликационог есеја одобреног од организатора, учествовао је на семинару – радионици под називом "2012 Млада лица DCAF – Реазумијевање механизма надзора над тајним службама". Наиме, представник Канцеларије војног повјереника је на поменутом семинару - радионици посебно истакао потребу усклађивања заштите

тајних информација добијених у истрагама са неопходношћу транспарентности у раду обавјештајних служби.

Током **септембра** 2012. године војни повјереник је реализовао сљедеће активности:

- 1) Дана 17.09.2012. године војни повјереник је одржао презентацију на Основном напредном курсу за инспекторе, а у организацији Генералног инспектората Министарства одбране БиХ. Том приликом војни повјереник је упознао полазнике курса са основним смјерницама у дјеловању Канцеларије војног повјереника БиХ, те је такође изложио проблемске области на којима се интензивно ради, а с циљем јачања заштите људских права и угледа самих Оружаних снага БиХ.
- 2) Дана 17. и 18.09.2012. године војни повјереник је заједно са представницима Канцеларије војног повјереника присуствовао конференцији о теми: "Сарадња са цивилним друштвом у законодавном процесу", а у организацији Парламентарне скупштине БиХ, Пројекта јачања парламената у БиХ и Асоцијације за демократске иницијативе (АДИ). Циљ конференције је био сагледавање могућности за успостављање базе података невладиних организација која би парламентима омогућила да лакше препознају невладине организације које су релевантне за њихов законодавни рад.
- 3) Дана 18.09.2012. године војни повјереник боравио је у једнодневnoj ненајављеној посјети касарни "Рајловац", у Бригади тактичке подршке Оружаних снага БиХ. Том приликом сусрео се са командом Бригаде, те констатовао све тешкоће са којима се ова бригада сусреће у свакодневном извршавању задатака.
- 4) Дана 26.09.2012. године војни повјереник присуствовао је церемонији испраћаја 5. ротације Пјешадијске јединице Оружаних снага БиХ у операцију подршке миру ISAF у Авганистану, одржане у касарни "Божан Шимовић", Чапљина.

Дана 30. **октобра** 2012. године војни повјереник разговарао је са замјеником Комисије за људска права и хуманитарну помоћ Бундестага, Михаелом Брандом, који уједно обавља функцију члана Комисије за одбрану Бундестага. Војни повјереник упознао је Михаела Бранда са начином рада и надлежностима Канцеларије парламентарног војног повјереника БиХ, с посебним нагласком на примјену Закона о парламентарном војном повјеренику БиХ и подзаконских аката којима се уређује сарадња са другим тијелима с циљем заштите људских права и слобода војних лица и кадета у Министарству одбране и Оружаним снагама БиХ. Такође, парламентарни војни повјереник БиХ информисао је члана Комисије за одбрану Бундестага о посјети 4. ротацији Оружаних снага БиХ у операцији подршке миру ISAF у Исламској Републици Авганистан, односно условима при обављања задатака официра ОСБиХ који мисију у Авганистану обављају у саставу контингента Оружаних снага СР Немачке. Михаел Бранд изразио је задовољство досадашњим радом Канцеларије парламентарног војног повјереника, те изразио наду да ће његов рад и даље бити веома успјешан и квалитетан. Такође, интересовао се и о природи предмета који се упућују парламентарном војном повјеренику, с обзиром на надлежности Канцеларије у заштити људских права и слобода војних лица и кадета.

Од осталих активности које су реализоване током октобра 2012. године, може се издвојити сљедеће:

- 1) 17.10.2012. године представник Канцеларије војног повјереника узео је учешће у раду радне групе за припрему 5. прегледне конференције о испуњавању војно-политичких обавеза, пленум УН/ОЕБС, у Босни и Херцеговини.
- 2) 18.10.2012. године војни повјереник присуствовао је церемонији свечаног дочека 4. ротације Пјешадијске јединице Оружаних снага БиХ из мисије подршке миру ISAF - Авганистан, у војној бази Аеродром Дубраве у Тузли.

У мјесецу **новембру** посебно се могу издвојити двије активност војног повјереника:

1. Дана 08.11.2012. године војни повјереник је разговарао са делегацијом Парламента Републике Аустрије у којој су били: предсједавајући Комисије за Федералне оружане снаге Пол Кис, замјеник предсједавајућег Антон Гал, виши правни секретар Карл Шнеман, као и заповједник аустријског контингента ЕУФОР-а бригадир Петер Пертл. Војни повјереник је на састанку рекао да Канцеларија војног повјереника БиХ ради на професионалним основама не заступајући интересе било које политичке партије или организације. Том приликом чланови аустријске делегације изразили су снажну подршку досадашњем раду војног повјереника и позвали га да посјети Парламент и Оружане снаге Републике Аустрије, како би се поближе упознао са активностима Комисије која се бави заштитом људских права војних лица.
2. Дана 20.11.2012. године војни повјереник је заједно са својим сарадницима боравио у једнодневnoj ненајављеноj посјети Главноj логистичкоj бази Оружаних снага БиХ, касарна Бутиле, Сарајево. Том приликом војни повјереник одржао је радне састанке са руководством Главне логистичке базе, те обишао четири чете у њеном саставу, а све с циљем праћења стања људских права припадника Оружаних снага БиХ у овој касарни. Војни повјереник је своја запажања, као и оцјену људских права, те услова живота и рада припадника Оружаних снага БиХ на овој локацији исказао у посебној информацији упућеној Министарству одбране БиХ и Заједничком штабу Оружаних снага БиХ.

Од осталих активности војног повјереника реализованих у новембру 2012. године може се издвојити следеће:

- 1) Дана 05. и 06.11.2012. године војни повјереник је учествовао на радионици под називом: "Одбрамбено-безбједносни сектор у БиХ – годину дана послије", одржаној у Теслићу. На наведеној конференцији војни повјереник је изложио активности које је предузео на реализацији закључака Конференције одржане у мају 2011. године.
- 2) 14.11. и 15.11.2012. године војни повјереник је учествовао на 5. прегледној конференцији о поштовању ОЕБС/УН безбједносних обавеза Босне и Херцеговине у Сарајеву.
- 3) 16.11.2012. године представник Канцеларије војног повјереника учествовао је у радној групи за израду документа за превенцију и заштиту од сексуалног узнемиравања на основу пола у институцијама Босне и Херцеговине.

У децембру је реализована једнодневна најављена посјета војног повјереника б. пјешадијској бригади Оружаних снага БиХ, касарна "Козара", Бањалука. Наиме, 07.12.2012. године војни повјереник је заједно са својим сарадницима и представницима ОЕБС-а (Мисија у БиХ) 07.12.2012. боравио у једнодневној радној посјети б.мпјешадијској бригади Оружаних снага БиХ. Том приликом војни повјереник се сусрео са командантом б. пјешадијске бригаде бригадним генералом Стаменком Новаковићем и замјеником команданта Оперативне команде Оружаних снага БиХ бригадним генералом Мирком Тепшићем. Такође, одржао је радне састанке са кључним представницима (официри) персонала б. пјешадијске бригаде, подофицирима и војницима, те је обишао и припаднике бригаде који се налазе на припремама за слање у 5. ротацију Оружаних снага БиХ операцији подршке миру у Авганистану (ISAF).

Остале активности војног повјереника реализоване у децембру 2012. године:

- 1) Дана 03.12.2012. године војни повјереник је разговарао са бившим високим сарадником из Истраживачког сектора Конгреса САД-а, Клејом Велборном, који изводи обуку у оквиру УСАИД-овог Пројекта јачања парламента у Истраживачком и Законодавно-правном сектору ПСБиХ с циљем унапређења услуга које ови сектори дају посланицима и делегатима, али и другим корисницима у Парламентарној скупштини БиХ.
- 2) Дана 11.12.2012. године војни повјереник је учествовао на 7. конференцији инспектора Генералног инспектората Министарства одбране БиХ, у Фојници.
- 3) Од 12.12. до 14.12.2012. године војни повјереник учествовао је на Регионалној парламентарној конференцији (учесници: Хрватска, Македонија, Црна Гора, БиХ, Албанија, Турска, ДСАФ, НАТО и ОЕБС) у Загребу, на којој је одржао излагање и представио досадашње резултате у раду институције парламентарног војног повјереника БиХ.
- 4) Дана 20.12.2012. године војни повјереник је присуствовао обиљежавању полагања заклетве 11. генерације војника за пријем у професионалну војну службу у Оружане снаге БиХ.

6. ПРЕПОРУКЕ ПАРЛАМЕНТАРНОГ ВОЈНОГ ПОВЈЕРЕНИКА БиХ ЗА УКЛАЊАЊЕ УЧЕНИХ НЕДОСТАКА

На основу чињеница изнесених у овом извјештају, а које су резултат озбиљних и свеобухватних анализа у раду на предметима, у наставку доносимо препоруке војног повјереника које треба да буду основ Министарству одбране БиХ и Оружаним снагама

БиХ за отклањање издвојених недостатака и проблема у 2012. години. Препоруке дајемо према проблемским областима које су обрађене у Поглављу 2.1.

6.1. Препорука која се односи на обавезу страже санитетског особља

Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ обавезни су да обезбиједи правилну примјену одредаба чланова 5. и 7. Правилника о ношењу и употреби оружја од 28. 07. 2006. године, број: 04-02-4049/06, као и поштовање одредаба СОП-а о обезбјеђењу објеката, техничко-материјалних средстава и људства у Оружаним снагама БиХ, број 16-05-03-15-16-139/08 од 26.05.2008. године и СОП-а санитетско-ветеринарског обезбјеђења команди и јединица главне логистичке базе Оружаних снага БиХ, број 16-15-13-22-02-3-527-2/09 од 07.09.2009. године.

6.2. Препорука која се односи на непризнавање трошкова превоза на посао и са посла

- I. све институције Босне и Херцеговине, као и одговорна лица у њима, били су и јесу обавезни да примјењују Одлуку о висини, начину и поступку остваривања права на накнаду за превоз на посао и са посла у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 04/09), (у даљем тексту: Одлука Савјета министара БиХ), а не да доносе посебно властити пропис којим ће дерогирати права носилаца права.
- II. Одлука Савјета министара БиХ је обавезујућа, па постоји законско право свих оштећених у овом поступку да за своја материјална права која произлазе из радног односа траже судско обештећење.
- III. У овом предмету јасна је и децидирана одредба члана 3. ст. (2) и (3) Одлуке Савјета министара БиХ, која се мора примјењивати, а којом се налаже сљедеће:
  - (2) Запосленом чије је мјесто рада удаљено до 80 километара од пребивалишта припада право на набавку мјесечне карте или рефундацију стварних трошкова мјесечне карте, под условом да дневно путује на релацији мјесто рада - мјесто пребивалишта.
  - (3) Ако регистровани превозник на одређеној локацији не издаје мјесечну карту, или је возни ред организован тако да запослени не може у разумно вријеме користити јавни превоз за долазак на посао и одлазак са посла, те запослени због тога не користи право набавке мјесечне карте или рефундације стварних трошкова мјесечне карте, припада му право на накнаду трошкова превоза обрачунату на основу 70% вриједности појединачне карте на истој релацији.

6.3. Кршење Закона о служби у Оружаним снагама БиХ везано за привремено упућивање и постављење на формацијско мјесто нижег чина

- I. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ дужни су да у предмету старијег водника И класе Р.Т. обезбиједи поступање у складу са чланом 134. став (3) Закона о служби у Оружаним снагама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05, 53/07, 59/09, 73/10 и 42/12) којим је предвиђено

постављење професионалног војног лица, по потреби службе, на формацијско мјесто нижег чина, али у трајању до двије године.

- II. Министарство одбране БиХ и Заједнички штаб Оружаних снага БиХ дужни су такође да у случају именованог обезбиједи поступање у складу са чланом 147. став (2) Закона о служби у Оружаним снагама БиХ ("Службени гласник БиХ", бр. 88/05, 53/07, 59/09, 73/10 и 42/12), којим је ограничено трајање привременог упућивања професионалног војног лица у неку другу команду, јединицу, установу Оружаних снага и Министарство одбране БиХ у истом или другом мјесту службе, на период који не смије бити дужи од годину дана у току трајања једног уговора.

6.4. Непоштовање прописа приликом постављења професионалног војног лица за вршиоца дужности

- I. Потребно је да се надлежни у Команди логистике Оружаних снага БиХ упознају са основним смјерницама вођења управног поступка, у смислу пријема поднеска, те процедуром постављања и именовања професионалних војних лица за вршиоце дужности. С тим у вези, предлажем да се надлежним именује правни савјетник у периоду од три мјесеца од дана издавања ове препоруке који би их посавјетовао и упутио на изнесене нејасноће.
- II. Потребно је да надлежни који спроводе процедуру именовања и постављања за вршиоца дужности поштују основно правило управног поступка, кад је ријеч о дану пријема поднеска, а које гласи:
- III. Дан предаје поднеска препорученом поштом или телеграфским путем, односно телефаксом, сматра се као дан предаје надлежном органу, а за војна лица и лица лишена слободе дан предаје поднеска војној установи, односно управи казнено-поправне установе у којој се налази лице лишено слободе, сматра се као дан предаје органу коме је поднесак упућен.
- IV. Образац РОС-1 потребно је попуњавати датумима са наредби о одсуству војног лица које треба бити замијењено, а не општим формулацијама (нпр. "до повратка лица са усавшавања") или словним ознакама (нпр. "до марта мјесеца"), јер су оне неразумљиве, па је то разлог враћања и несагласности надређеног.
- V. Не би се смјело инсистирати на чињеници да се за вршиоца дужности поставља професионално војно лице исте националности као и оно којег замјењује. Претходно је уочено у писменој и усменој кореспонденцији, што је чешћа појава, а није утемељено ни у једном законском ни подзаконском акту.
- VI. Надлежне команде Оружаних снага БиХ не би требало да доносе посебне правне акте из ове области и самостално тумаче постојеће, него треба да примјењују оне који су тренутно на снази, те, ако постоји нека нејасноћа, да се обратe надлежнима у Министарству одбране БиХ за тумачење.

6.5. Примједбе на новодонесени Правилник о унапређењу

- I. Потребно је у што краћем року успоставити ниво и план едукација садржаних у поглављу В Правилника, те изузетке од овог правилника свести на минимум.

II. Војни повјереник има примједбе и на члан 44, који заправо упућује на чињеницу да Правилник неће бити у потпуности примјењиван до 2014. године.

6.6. Пооштравање критеријума за пријевремено унапређење у Министарству одбране БиХ

Одредбе Закона те Правилника морале би се поштовати, те омогућити остваривање права лицима која су њихови носиоци. У конкретном случају, професионална војна лица која испуњавају услов за пријевремено унапређење сходно одредбама Закона и Правилника, а **имају** три узастопне оцјене "одличан", али **не све три у садашњем чину**, оштећена су и онемогућено им је право на пријевремено унапређење.

НАПОМЕНА:

Једна појединачна препорука се односи на већи број притужби из једне области, те служи као показатељ за уређење те области;

- Правно дјеловање војног повјереника изражава се и кроз: одлуке које се позивају на раније издате препоруке, закључке, правну помоћ, ставове, констатације. Такође, акти које војни повјереник доноси под називом Обавјештења о уоченим пропустима и Обавјештења о поступању у предмету ослањају се на већ донешене препоруке;

- Војни повјереник по одређеним појавама и кршењима Закона издаје и ставове у којима се даје могућност починиоцу неке повреде законског или подзаконског акта да у одређеном року уклони ову повреду и посљедице исте;

- Поред набројаних препорука, постоје и још два акта издата у 12. мјесецу 2012. године, која на овом мјесту нису детаљније споменута, а из разлога што се чека одговор о њиховој примјени и реализацији од стране Министарства одбране БиХ и Оружаних снага БиХ.

ПАРЛАМЕНТАРНИ
ВОЈНИ ПОВЈЕРЕНИК
Бошко Шиљеговић